

*Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України*: зб. наук. пр. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. тактич. та спец.-фіз. підгот. ф-ту № 2. Харків : ХНУВС, 2020. С. 239–241. URL: [https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/29\\_05\\_2020/pdf/86.pdf](https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/29_05_2020/pdf/86.pdf)

2. Положення про забезпечення академічної доброчесності у ЛьвДУВС, затверджене вченою радою ЛьвДУВС протокол № 1 від 27.07.2022, введено в дію Наказом ректора ЛьвДУВС № 131 від 29.07.2022. URL: [file:///C:/Users/Lenovo/Desktop/%D0%9D%D0%9F%D0%A1\\_20.10.23/Pologennya\\_Akademichna\\_dobrochesnist.pdf](file:///C:/Users/Lenovo/Desktop/%D0%9D%D0%9F%D0%A1_20.10.23/Pologennya_Akademichna_dobrochesnist.pdf)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-77>

## **ПІДТРИМКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У СВІТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**Гльченко М. А.**

*здобувач другого (магістерського) рівня освіти  
Одеський національний морський університет  
м. Одеса, Україна*

На думку Бузова М. «станом на сьогодні штучний інтелект уже активно використовують у багатьох надважливих сферах діяльності людини, серед яких: транспортна індустрія, сфера оборонних науково-дослідних розробок, сучасна медицина із застосуванням передових технологій тощо» [1]. Тому непоодиноким випадком використання ChatGPT, як особливо популярного прикладу використання у навчальній, науковій діяльності і не лише студентами. Тому на думку автора питання щодо підтримки академічної доброчесності та використання ChatGPT буде становити актуальність нашого дослідження.

Насамперед, відмітимо, що відповідно до ст. 6, 42 Закону України «Про освіту» «однією із засад державної політики у сфері освіти та принципу освітньої діяльності є академічна доброчесність» [2]. Ось тут і постає питання використання ChatGPT.

Насамперед, на офіційному сайті Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая зазначено, що «ChatGPT – це бот, запущений OpenAI у листопаді 2022 року. Він став широко використовуваним інструментом для мільйонів людей всього за кілька

місяців з моменту його випуску. Чат на основі штучного інтелекту генерує текст на основі запиту користувача» [3]. Слід відмітити, що на сьогодні тривають гострі дискусії щодо доброчесності інформації згенерованої зазначеним Чатом, а саме:

1. Глоба К., Вахліс І. зазначають, що «правові наслідки інтелектуальної діяльності Чату, а також правового статусу творів, створених за допомогою штучного інтелекту. Відповідно до поставленого питання користувача, Чат генерує відповідь використовуючи із різних джерел. Тобто, виходить, що авторство твору, створеного штучним інтелектом, належить користувачу, який жодної інтелектуальної діяльності, спрямованої на написання твору, не здійснила, а тільки сформулировала короткий запит на створення твору програмою.

Тексти, створені за допомогою ChatGPT, можуть завдавати шкоди честі, гідності та діловій репутації, як осіб, про яких йдеться у них, так і особам, які використовують ChatGPT без подальшої вичитки згенерованих текстів. Залишається питання, хто буде притягатися до юридичної відповідальності, у разі заподіяння шкоди інтересам третіх осіб текстами, створеними ChatGPT» [4].

Буров М. також наголошує, що «відповідно до Резолюції 2015/2103 (INL) Європейського парламенту від 16 лютого 2017 р. з рекомендаціями Європейської комісії щодо цивільно-правового регулювання робототехніки наголошено на неможливості притягнення штучного інтелекту до відповідальності за дії, що спричинили шкоду третім сторонам. Відповідальність за завдання шкоди може бути покладено на одного з так званих агентів, а саме: на виробника, оператора, власника або користувача штучного інтелекту» [1].

2. Питання використання здобувачами вищої освіти штучного інтелекту у освітньому процесі. Насамперед, нічого поганого у використанні інформації, джерел сформованих за допомогою того ж Чату немає. Але насамперед автора цікавить так звані «полегшенні способи навчання», що використовуються здобувачами, а саме написання Чатом: рефератів, курсових чи мотиваційних листів тощо.

Проблема не лише в тому, що здобувач використовує Чат для полегшення навчального процесу, головна проблема на думку автора – відсутність користі. Згенерована наукова робота Чатом за допомогою штучного інтелекту впливає на основну функцію освіти – здобуття знань. Ще і згенерований текст, у відповідності до вищезазначених двох проблем може стати порушенням академічної доброчесності. Кортні Карен зазначає, що ChatGPT від OpenAI призвів до того, що став синонімом академічної недоброчесності студентів [5].

Отже, з урахуванням вищевикладеного можна зробити такий висновок: проблематика академічної доброчесності в контексті використання системи ChatGPT стає надзвичайно актуальною та вимагає негайного розгляду. Зростаюча популярність та доступність штучного інтелекту спричиняють необхідність в удосконаленні законодавчого регулювання використання цієї технології, а також впровадження механізмів контролю та відповідальності.

Серед практичних рішень, які можуть бути вжиті для вирішення цієї проблеми, слід розглядати прийняття спеціалізованого законодавства, яке б ретельно регулювало сферу використання штучного інтелекту в академічних дослідженнях та освіті. Також важливо впровадити механізми виявлення та попередження плагіату та інших видів проявів недоброчесності.

Зазначені заходи спрямовані на забезпечення вищої академічної доброчесності та відповідальності в контексті використання штучного інтелекту. Вони підсилять інноваційність і довіру до наукового середовища, а також сприятимуть розвитку технологій з урахуванням етичних та юридичних аспектів.

#### Список посилань

1. Буров М. Хто несе відповідальність за помилки штучного інтелекту? *ЛІГА:ЗАКОН*. 2019. URL: [https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine\\_article/EA012676](https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA012676)
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017, № 38-39, Ст.380.
3. Користь чату GPT для викладачів. *Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая*. URL: <http://surl.li/hftff>
4. Глоба К., Вахліс І. Закон України «Про штучний інтелект»: він є? *Юридична Газета*. 2023. URL: <http://surl.li/libug>
5. Cullen C. Artificial Intelligence: Friend, Foe, or Neither? *International Center for Academic Integrity*. 2023. URL: <https://academicintegrity.org/resources/blog/110-2023/february-2023/422-artificial-intelligence-friend-foe-or-neither>